

A dolgok sem egyformák
Halmazállapotok

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

2. évfolyam

Programcsomag: Én és a másik

A modul szerzője: Lissai Katalin

Címlapkép: szkb102_09_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	7-8 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Tapasztalatok gyűjtése a különböző halmazállapotokról. A megszerzett tudás átadásának öröme.
A modul témái, tartalma	Témák: Élettelen természet: halmazállapotok Pszichikus működésünk, személyiségünk: tanulás Kapcsolatok: együttműködés az iskolában Tartalom: Élettelen természet
Megelőző tapasztalat	Élőlények csoportosítása, életjelenségek vizsgálata, érzékszervek
Ajánlott továbbhaladási irány	Élettelen környezetünk, anyagvizsgálatok
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság Társas kompetenciák: együttműködés, segítség, kommunikációs készségek
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom (írott szöveg értése, lényegkiemelés, szóbeli szövegalkotás és -értés), Ember a természetben (anyagok a hétköznapi életben, halmazállapot, anyagok tulajdonságai), Művészetek (tánc és dráma: megjelenítés) Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom, természetismeret, tánc és dráma
Támogató rendszer	Dr. Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. Budapest, 2001

Módszertani ajánlás

A modulsorozat – így ez a modul is – lehetőséget teremt a kooperatív csoportmunka bevezetésére, felépítésére, közös gyakorlására, alapot és tapasztalatot nyújt az alkalmazásra más tanórákon is. A már megalakított csoportokat érdemes hosszabb ideig együtt tartani. Igénnytől és helyzettől függően 2-6 hét után érdemes új csoportokat alakítani, ezt megelőzően a „régii” csoportok munkáját értékelni (itt a csoportok önértékelését javasoljuk), az együttműködést valamilyen aktussal lezárni (közös alkotás, közös feladat drámaórán, vetélkedő a csoportok között, játék stb.).

A tanulók a korábban már kialakított csoportokban dolgoznak. A I/2. ráhangoló játékot a Betűk, gépek játék mintájára végzik a gyerekek. Ezeknek az anyagoknak a megjelenítése feltételezi már a játék ismeretét, a dramatikus játékok, pl.: szoborjátékokban való kevés gyakorlatot.

A tanító mindig járkáljon a gyerekek között, és figyelje a munkájukat, de csak akkor avatkozzon be, ha a gyerekek a segítségét kérik, vagy ha nagyon szükséges. Az esetleges „hibák” a „Három megy, egy marad”, ill. a „Fordított szakértői mozaik” módszereknél úgyszintén előjönnek. A gyerekek elmagyarázzák egymásnak a csoportjuknál szerzett tapasztalataikat, és okos érveléssel segíteni fogják egymást. Fontos, hogy a gyerekek megtapasztalják az őket körülvevő világ egyszerű fizikai, kémiai, biológiai folyamatait. Ehhez rengeteg kísérlet nyújt segítséget, amit alsó tagozaton is érdemes kipróbálni, bemutatni. Sok olyan kísérlet van, amelyet a gyerekek is el tudnak végezni, ezeket nyugodtan bízunk rájuk, ezzel hatalmas élményt szerezhetnek.

A differenciált feladatsorok megoldásához szükséges idő egyénenként változó lesz, hiszen mindenkinek eltérő lehet a munkatempója. Ezért célszerű és javasolt érdekes időkitöltő feladatokat, rejtvényeket biztosítani a gyorsabb tanulók számára. Fontos, hogy ezek félbehagyhatók és később folytathatók legyenek. Ilyeneket találhatnak a tanítók gyerek rejtvényűjságokban is, készíthetnek ők is és a tanulók is.

A csoportmunkához a legalkalmasabb elrendezést a körbeülhető, mozgatható asztalok és székek biztosítják. Ezek a frontális osztálymunkára is alkalmasak, a beszélgetőkörhöz és a drámajátékhoz szükséges tér kialakítását is lehetővé teszik.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A modul jelentős része a társaktól érkező indirekt értékelésre épül. Az anyagok részecskéinek megjelenítésénél a tevékenység, majd az azt követő Diákkvartett a tananyag elsajátításán kívül az együttműködés értékelésére is alkalmas. A feladatlapok önellenőrzése a gyerekek önértékelését fejleszti. A záró értékelés csoporttagok érzéseire, az egymásra való odafigyelésre irányul.

IV/2. beszélgetőkörben ügyljünk arra, hogy mindenkitől, mindenkiről hangozzon el vélemény.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Ismétlő kérdéssor

P2 – A szükséges anyagok felsorolása

P3 – A kísérlethez szükséges eszközök

P4 – A módszer leírása

P5 – A módszer leírása

Tanulói segédletek

D1 – Feladatsor a kísérletekhez és a tapasztalatok levonásához

D2 – A tananyagot három szinten feldolgozó feladatlapok; önellenőrzést szolgáló kitöltött példányok